

WARMIO, QUO VADIS?

Dawka wiedzy o Warmii

Są treści naukowe, ale także praktyczne wskazówki dla nauczycieli. To kompilacja tekstów popularno-naukowych dotyczących dziedzictwa materialnego i niematerialnego Warmii, podsumowanie badań etnograficznych oraz propozycje zajęć edukacyjnych. Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” w ramach realizowanego projektu wydało książkę „Warmio, quo vadis?”.

- To ten moment, kiedy możemy się pochwalić tym, co dla naszej małej ojczyzny robimy. Tym razem z Żuław przenieśliśmy się na Warmię. Dlaczego jest tak niepowtarzalna i dokąd zmierza? To pytania, które stawiają sobie również autorzy tej książki. Jej lektura pozwoli Państwu wspólnie z nimi poszukać na nie odpowiedzi - tak we wstępie do tej publikacji opowiadał o niej Antoni Czyżyk, Dyrektor Centrum Spotkań Europejskich "Światowid" w Elblągu, wydawcy książki.

Centrum Spotkań Europejskich "Światowid" w Elblągu rozpoczęło realizację projektu "Warmio, quo vadis?", dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz samorządu województwa warmińsko-mazurskiego w 2016 roku. Teraz projekt zbliża się ku końcowi, ukazując Warmię z wielu interesujących i dotychczas mało odkrytych stron. Jednym z wymiernych efektów projektu jest książka "Warmio, quo vadis?".

Eksperti i pasjonaci

W książce znalazły się teksty ekspertów i jednocześnie ludzi pełnych pasji oraz zaangażowania, kochających swoją pracę i przede wszystkim to miejsce. Są więc w niej treści naukowe, ale także praktyczne wskazówki dla nauczycieli. O niematerialnym dziedzictwie kulturowym na Warmii pisze prof. Janusz Hochleitner – historyk i antropolog kultury, na co dzień zajmujący się m.in. dziedzictwem kulturowym regionu. Autor sięga do korzeni Warmii, są tu opisy najpowszechniej obchodzonych świąt, obyczajów związanych z kalendarzem liturgicznym i tym, który wynika z rytmu przyrody, są też przykłady gwary warmińskiej. Historyk sztuki dr Iwona Liżewska, która jest kierownikiem Oddziału Terenowego Narodowego Instytutu Dziedzictwa w Olsztynie, pisze o krajobrazie osadniczym i sakralnym na Warmii. Jak wyglądał w przeszłości, jak zmienia się na naszych oczach, a na końcu pyta (retorycznie), jak Warmia będzie prezentowała się za kilka, kilkanaście lat? O zielonym krajobrazie kulturowym pisze z kolei Marzena Zwierowicz – architekt krajobrazu, odpowiedzialna w naszym województwie za zieleń zabytkową z ramienia Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Olsztynie. Wreszcie Aleksandra Paprot-Wielopolska, doktorantka w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, kierownik badań etnograficznych, które odbyły się w ramach projektu „Warmio, quo vadis?” podsumowała je i przedstawia wyniki. Co szczególnie interesujące, zawierają one propozycje wybranych elementów dziedzictwa do regionalnego lub krajowego inwentarza niematerialnego dziedzictwa kulturowego.

Rozwiązania edukacyjne

Gotowe rozwiązania edukacyjne dla nauczycieli różnego typu szkół zawierają propozycje zajęć edukacyjnych. Karolina Manikowska z elbląskiej delegatury Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Olsztynie przygotowała propozycje zajęć dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych dotyczące tożsamości regionalnej i krajobrazu kulturowego. Zajęcia o architekturze sakralnej na Warmii można przeprowadzić na podstawie materiałów Wiesławy Rynkiewicz-Domino z Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Elblągu. Z kolei dla szkół ponadpodstawowych propozycje przygotowała Weronika Wojnowska z Muzeum im. Mikołaja Kopernika we Fromborku – mogą one służyć za

bazę do przeprowadzenia zajęć dotyczących warmińskich pieców kaflowych i witraży, niedocenianego i niezwykłego dziedzictwa materialnego tych ziem.

Co jeszcze na Warmii?

Samorządowcy, nauczyciele, przedstawiciele instytucji kultury i organizacji pozarządowych, depozytariusze, właściciele i opiekunowie historycznych warmińskich budynków i zabudowań oraz wszystkie osoby zainteresowane dziedzictwem materialnym i niematerialnym Warmii mogą wziąć udział w spotkaniach, które mają charakter szkoleniowo-warsztatowy i będą połączone z dyskusjami, z udziałem ekspertów. Spotkania o Warmii odbędą się 25, 26 i 27 października w Skarbcu Kultury Europejskiej w Barczewie.

A już 18 listopada w Elblągu projekt zostanie podsumowany. W sali kameralnej Kina Światowid spotkają się eksperci, którzy opowiedzą o materialnym i niematerialnym dziedzictwie Warmii, nie zabraknie również dyskusji o tym czego na Warmii potrzeba, czego brakuje, o co trzeba dbać i co promować. Wszystkie wnioski zostaną spisane i przekazane odpowiednim instytucjom.

Publikacja jest bezpłatna. Książka została wydana w 500 egzemplarzach. W formie cyfrowej można ją pobrać tu:

<http://eswiatowid.pl/Aktualności/tabid/158/ItemId/39312/Default.aspx>

Projekt "Warmio, quo vadis?" dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Partnerami projektu są: Narodowy Instytut Dziedzictwa w Warszawie, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Olsztynie wraz z delegaturą w Elblągu, Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie, Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Elblągu, Muzeum Budownictwa Ludowego. Park Etnograficzny w Olsztynku, Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku, Stowarzyszenie JANTAR z Elbląga, Portal kulturaludowa.pl, Polskie Radio Olsztyn, Dziennik Elbląski, Elbląska Gazeta Internetowa portEl.pl, portal Kulturalny Warmii i Mazur eswiatowid.pl, portal eKulturalni.